

розкрити свій потенціал та розвинути стійкий інтерес до математики. Він може стати потужним інструментом для досягнення цієї мети.

ДМИТРИШИН Михайло,

*здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»
Львівського національного університету Імені Івана Франка*

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Освітній менеджмент – як напрям дослідження у вітчизняній науці і як освітній компонент – все більше набуває зацікавлення як зі сторони науковців, так і з позиції викладачів-практиків. Система управління освітніми закладами саме в період воєнного стану потребує пошуку альтернативних засобів та дієвих методів.

Вознюк Л. та Доброгорський О. виокремлюють основні принципи антикризового управління в умовах воєнного стану, зокрема:

- діагностика кризових явищ за рівнем їхньої небезпеки;
- оперативність реагування на небезпеку;
- своєчасність прийняття управлінських рішень, їхня законність;
- постійний контроль за виконанням управлінських заходів.

Отже, врахування антикризового управління дозволяє керівнику закладу загальної середньої освіти швидко реагувати на зміни та приймати правильні управлінські рішення [1, с. 52].

Освітній менеджмент в умовах воєнного стану покликаний розв'язувати низку завдань, що реалізують право на освіту в закладах освіти. Заслугує на увагу точка зору Вознюк Л., яка зазначає, що проблема реалізації освітнього менеджменту в умовах воєнного стану зумовлена необхідністю управлінської підсистеми закладу забезпечити якість вітчизняної освіти на рівні європейських та

світових освітніх стандартів. Крім того, важливими стали проблеми готовності закладів освіти до здійснення освітньої діяльності: наявність захисних споруд цивільного захисту / укриття тощо; забезпечення закладів освіти кадровими ресурсами (у зв'язку із внутрішнім переміщенням педагогів до інших регіонів України, де не ведуться бойові дії, або за кордон); поповнення закладу освіти матеріально-технічними засобами (наприклад, інтернет-обладнанням), завдяки яким можна забезпечити якісну організацію дистанційного навчання. У таких умовах управлінська діяльність менеджера шкільної освіти вимагає високого рівня компетентності, відповідальності та значних вольових зусиль [2, с.11].

Отже, управління закладом освіти в умовах воєнного стану передбачає:

- створення необхідних умов для якісної організації освітнього процесу (безпечне освітнє середовище, готовність учителя до здійснення професійної діяльності в умовах воєнного стану, обладнання для дистанційного навчання, якість логістичних та управлінських процесів тощо);
- забезпечення успішної адаптації здобувачів освіти до нових умов навчання;
- створення можливостей для психологічної підтримки всіх учасників освітнього процесу;
- налагодження продуктивної співпраці з усіма учасниками освітнього процесу: батьками, громадськими організаціями, іншими соціальними партнерами;
- сприяння сприятливій комунікації між усіма учасниками освітнього процесу та ін.

Як зазначає Костюніна Ю., війна істотно вплинула на право дітей та молоді на освіту в Україні. Специфічними рисами управління освітою в умовах воєнного стану в Україні є:

- фізичний захист шкіл і учнів: усі сторони, залучені в конфлікт, повинні поважати та захищати навчальні заклади від нападів, окупації та військового використання, гарантувати безпечний доступ до шкіл;

- надання тимчасових навчальних приміщень: у районах, де школи були зруйновані або недоступні через активні бойові дії, можна створити тимчасові навчальні приміщення (класи у громадських центрах, намети або інші безпечні місця для забезпечення безперервності навчання);

- заклад освіти як інструмент психосоціальної підтримки;

- підтримка вчителів та підготовка їх до виконання розширених функцій і зміни змісту освіти;

- гнучкі підходи до освіти, такі як програми дистанційного навчання, мобільні школи або програми пришвидшеного навчання, можуть бути реалізовані для учнів, які не можуть відвідувати школу через конфлікт, програми вирівнювання у разі різниці освітніх програм, недопущення дискримінації, розроблення та впровадження механізмів визнання результатів навчання тощо;

- гуманітарна допомога та міжнародна підтримка, розширення суб'єктів управління;

- реінтеграція та освітня реформа (відновлення пошкоджених шкіл, усунення прогалин у навчальних програмах і забезпечення програм надолуження для учнів, які пропустили навчання через конфлікт; сприяння інклюзивності та усунення будь-якої нерівності, яка могла посилитися під час війни тощо) [3].

Означені специфічні риси управління освітою в умовах воєнного стану можуть стати окремим напрямом для подальшого наукового дослідження. Отож, ми констатуємо, що принципи управління закладом освіти в умовах воєнного стану (діагностування кризових явищ; оперативність реакції на небезпеку; своєчасність прийняття управлінських рішень; контроль за виконанням управлінських заходів) слугують ґрунтовною основою для освітнього менеджменту. Правила реалізації принципів управління передбачають створення відповідних умов для ефективної організації освітнього процесу у закладі освіти, пошук гнучких підходів до впровадження змішаного та / або дистанційного

навчання, формування соціальної та академічної мобільності усіх учасників освітнього процесу, створення відповідного мікроклімату у колективі.

Список використаних джерел:

1. Вознюк Л., Доброгорський О. Особливості освітнього менеджменту в умовах воєнного стану. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування». № 1 (2). 2022 рік. URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pma/issue/view/4/1-2022-pdf>
2. Вознюк Л. Особливості управління закладами загальної середньої освіти в умовах воєнного стану. Нова педагогічна думка, 2022, № 3 (11). С. 9-14. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/464/661>
3. Костюніна Ю. О. Особливості управління освітою в умовах воєнного стану. Efficiency of public administration. 2023. Issue 1/2 (74/75), с. 42-46. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/Archive/74/s7.pdf>

КУЛІДА Анастасія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня
«Магістр» Національного університету
“Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка,*

КОВАЛЬ Вікторія,

*кандидатка біологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри дошкільної та початкової
освіти Національного університету
“Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка*

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ У НАВЧАННІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ STEM-ОСВІТИ

Протягом періоду повномасштабної війни освітня система України відчула серйозні втрати та піддалася негативним наслідкам. Приблизно 500 навчальних